

Bog anmeldelser

Anmeldere i dette nummer: Assistent, cand. polit. *Lauge Stetting*, assistent, cand. jur. *Eggert Møller*, assistent, cand. oecon. *Erik Johnsen*.

Charles B. Kindleberger: **International Economics**. Homewood, Illinois, 1953. 543 pp. Pris \$ 8.00.

Forfatteren til den berømte analyse af *The Dollar Shortage* (New York 1950) har ikke været rigtig tilfreds med de foreliggende lærebøger i udenrigsøkonomi. Nogle har lagt for megen vægt på de historiske, andre på de institutionelle aspekter af udenrigshandelen. Kindleberger selv lægger så afgjort hovedvægten på teorien, medens historiske og institutionelle forhold fører en mere tilbagetrukket tilværelse og stort set kun medtages for at underbygge den teoretiske fremstilling.

Kindlebergers pædagogiske hovedsynspunkt lyder som en farlig generalisering, men indeholder sikkert en dyb sandhed. „I would argue“, siger han i forordet, „that even those students who are not majoring in economics should learn to theorize as a prelude to collecting data. The theory which is injected painlessly with history or institutions is unlikely of stick“. Hvor der rundt omkring i bogen findes beskrevet historiske eller nutidige forhold, er formålet alene at gøre teorien mere virkelighedsnær for studenten.

Forfatteren bygger i vid udstrækning sin fremstilling på simple geometriske modeller. Udbuds- og efterspørgselskurver, indifferenskurver, isokostkurver, byttekurver, kontraktkurver og kurverne i 45°-diagrammet finder vi i ca. 100 diagrammer. Men intet steds lades læseren alene med en kurve. Den præcise og omhyggeligt gennemarbejdede tekst efterlader få uklarheder. Sprogets tone er saglig og frisk – aldrig irriterende frisk som tilfældet kan være i amerikansk *textbooks*.

Bogens disposition følger inddelingen af et lands betalingsbalance over for udlandet. Efter en indledende oversigt behandler bogens anden del betalingsbalancens løbende poster, tredje del kapitalposterne og fjerde og sidste del tilpasningen af betalingsbalancen som helhed.

Indledningsafsnittet (75 sider) forklarer principperne for betalingsbalancens opstilling og giver en oversigt over de internationale betalings teknik og valutamarkedets funktioner, hvorunder man bl. a. glæder sig over et par gode underafsnit om terminshandel og arbitrage. Videre finder man i indledningsafsnittet en ganske kort, men klar oversigt over den internationale tilpasningsproces under forudsætning af (1) faste valutakurser, (2) frie kurser og (3) valutarestriktioner.

Afsnittet om de løbende poster på betalingsbalancen (200 sider) bliver naturligt nok hovedhjørnesteinen i fremstillingen. Den almindelige ligevægtsteori for udenrigshandel fremstilles traditionelt med klassisk udgangspunkt, på udbudssiden med Ricardos lov om komparative fordele og på efterspørgselsiden med Stuart Mills lov om „reciprocal demand“; men Marshall, Edgeworth, Ohlin, Haberler, Graham og Scitovszky kommer på en elegant og utvungen måde ind i billedet, der rigtigt afrundes med et – desværre lidt tyndt – kapitel om transportomkostninger og beliggenhedsteori. I de to følgende – glimrende – kapitler tages tilpasningsprocessen op igen med henholdsvis prismetanisme og indkomstændringernes rolle i den internationale tilpasning. Kapitlerne om udenrigsøkonomiens politik er lidt ujævne i kvaliteten, f. eks. er af-

Bog anmeldelser

Anmeldere i dette nummer: Assistent, cand. polit. *Lauge Stetting*, assistent, cand. jur. *Eggert Møller*, assistent, cand. oecon. *Erik Johnsen*.

Charles B. Kindleberger: **International Economics**. Homewood, Illinois, 1953. 543 pp. Pris \$ 8.00.

Forfatteren til den berømte analyse af *The Dollar Shortage* (New York 1950) har ikke været rigtig tilfreds med de foreliggende lærebøger i udenrigsøkonomi. Nogle har lagt for megen vægt på de historiske, andre på de institutionelle aspekter af udenrigshandelen. Kindleberger selv lægger så afgjort hovedvægten på teorien, medens historiske og institutionelle forhold fører en mere tilbagetrukket tilværelse og stort set kun medtages for at underbygge den teoretiske fremstilling.

Kindlebergers pædagogiske hovedsynspunkt lyder som en farlig generalisering, men indeholder sikkert en dyb sandhed. „I would argue“, siger han i forordet, „that even those students who are not majoring in economics should learn to theorize as a prelude to collecting data. The theory which is injected painlessly with history or institutions is unlikely of stick“. Hvor der rundt omkring i bogen findes beskrevet historiske eller nutidige forhold, er formålet alene at gøre teorien mere virkelighedsnær for studenten.

Forfatteren bygger i vid udstrækning sin fremstilling på simple geometriske modeller. Udbuds- og efterspørgselskurver, indifferenskurver, isokostkurver, byttekurver, kontraktkurver og kurverne i 45°-diagrammet finder vi i ca. 100 diagrammer. Men intet steds lades læseren alene med en kurve. Den præcise og omhyggeligt gennemarbejdede tekst efterlader få uklarheder. Sprogets tone er saglig og frisk – aldrig irriterende frisk som tilfældet kan være i amerikansk *textbooks*.

Bogens disposition følger inddelingen af et lands betalingsbalance over for udlandet. Efter en indledende oversigt behandler bogens anden del betalingsbalancens løbende poster, tredje del kapitalposterne og fjerde og sidste del tilpasningen af betalingsbalancen som helhed.

Indledningsafsnittet (75 sider) forklarer principperne for betalingsbalancens opstilling og giver en oversigt over de internationale betalings teknik og valutamarkedets funktioner, hvorunder man bl. a. glæder sig over et par gode underafsnit om terminshandel og arbitrage. Videre finder man i indledningsafsnittet en ganske kort, men klar oversigt over den internationale tilpasningsproces under forudsætning af (1) faste valutakurser, (2) frie kurser og (3) valutarestriktioner.

Afsnittet om de løbende poster på betalingsbalancen (200 sider) bliver naturligt nok hovedhjørnestenen i fremstillingen. Den almindelige ligevægtsteori for udenrigshandel fremstilles traditionelt med klassisk udgangspunkt, på udbudssiden med Ricardos lov om komparative fordele og på efterspørgselsiden med Stuart Mills lov om „reciprocal demand“; men Marshall, Edgeworth, Ohlin, Haberler, Graham og Scitovszky kommer på en elegant og utvungen måde ind i billedet, der rigtigt afrundes med et – desværre lidt tyndt – kapitel om transportomkostninger og beliggenhedsteori. I de to følgende – glimrende – kapitler tages tilpasningsprocessen op igen med henholdsvis prisme mekanisme og indkomstændringernes rolle i den internationale tilpasning. Kapitlerne om udenrigsøkonomiens politik er lidt ujævne i kvaliteten, f. eks. er af-

snittene om handelsoverenskomster og statshandel temmelig svage.

I afsnittet om kapitalposterne på betalingsbalancen (100 sider) er kapitlerne 19 og 20 spændende læsning. De beskriver landenes forskellige stadi i den økonomiske udvikling og diskuterer selve udviklingsprocessen. Ud fra den rent historiske kendsgerning, at udviklingen for de fleste rige lande er gået gennem større produktion af industrivarer og tjenesteydelser, må man ikke slutte, at det er industriproduktionen, der har været årsag til den økonomiske vækst. Industrialisering skaber derfor ikke i sig selv højere levestandard i de økonomisk tilbagestående lande. Dette udelukker naturligvis ikke, at en højere industrialiseringsgrad kan være ønskelig for at formindske konjunkturfølsomheden, eller at den kan være begrundet i ikke-økonomiske forhold. På den begrænsede plads får Kindleberger i disse kapitler sagt adskillige rigtige ting herom. – Bogens sidste afsnit om uligevægt på og tilpasningen af betalingsbalancen som helhed (135 sider) indeholder en interessant diskussion om strukturel uligevægt på vare- og produktionsfaktorniveauet.

Som lærebog på universitetsniveau er Kindlebergers bog noget kortere, lidt sværere, men efter anmelderens mening langt bedre end både Ellsworth *The International Economy* (New York 1950) og Enke & Salera *International Economics* (2. udg. New York 1951). Den er ikke som Ellsworth hæmmet af dødt stof eller som Enke & Salera skæmmet af indsuksede afsnit. I teorien er Kindleberger som oftest klarere og går dybere end begge disse bøger. For danske har Kindlebergers bog yderligere den fordel, at dens emneafgrænsning og emnebehandling på en ganske slående måde passer til den danske universitetstradition i nationaløkonomi og udenrigshandel.

For Handelshøjskolens folk, der om enkelte emner ønsker supplerende læsning

til Nyboe Andersens *Udenrigsøkonomi* (Kbh. 1955) må Kindlebergers teoretiske fremstilling anbefales på det varmeste.

Lauge Stetting.

Jacob la Cour og Axel Wass: **Skatteloven**, Gyldendal 1955, 358 sider.

Lovsamlingen, der nu foreligger i 3. udgave, indeholder de indtil 1. november 1955 fastsatte bestemmelser vedrørende indkomst- og formuebeskatningen samt ejendomsskatterne. Den er forsynet med et fyldigt sagregister, en systematisk indholdsfortegnelse samt noter og henvisninger i tilslutning til selve lovteksten.

Samlingen er ikke udtømmende. Hvad der tabes herved, mere end vindes ved større overskuelighed, der da også er bogens egentlige mission.

Bogen er en fortrinlig materialesamling til støtte for hukommelsen og til en første tilnærmelse til de praktiske problemer.

Eggert Møller.

Friedrich A. Lutz: **Das Problem der Wirtschaftsprognosen** i serien RECHT UND STAAT in Geschichte und Gegenwart, eine Sammlung von Vorträgen und Schriften aus dem Gebiet der gesamten Staatswissenschaften, No. 185. Verlag J. C. B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1955. 20 sider, DM 1,90.

Vi kan gud ske lov ikke vide noget om fremtiden af følgende grunde:

1. Det økonomiske forløb afhænger af politiske, meteorologiske, sociologiske, psykologiske og andre ikke-økonomiske betingelser, som nationaløkonomen ikke med sikkerhed kan forudsige noget om.

2. En rigtig forudsigelse bliver forkert, hvis den offentliggøres og folk tror på den og handler derefter. Omvendt med en forkert forudsigelse.

3. Usikkerheden med hensyn til fremtiden er et den menneskelige natur iboende element, som man principielt ikke kan tænke sig fri af, idet den opretholdes der-